

GUIA D'APRENTATGE INFERMERIA COMUNITÀRIA

1. FITXA DESCRIPTIVA

CODI D'ASSIGNATURA:

G302 – Infermeria comunitària

TITULACIÓ:

Grau en Infermeria

ANY ACADÈMIC:

2024-2025

MATÈRIA:

Ciències de la Salut

SEMESTRE:

Anual

TIPUS:

Formació Obligatòria

GRUP:

Matí 1 / Matí 2 / Tarda

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

Classes: Català i Castellà

Recursos i materials: Català, Castellà i Anglès

2. PROFESSORAT

TITULAR DE L'ASSIGNATURA:

Sra. Raquel Torres López (raquel.torres@sjd.edu.es)

PROFESSORAT:

Sra. MariaJose Gordillo García (mariajose.gordillo@sjd.edu.es)

Sra. Cristina Colungo Francia (cristina.colungo@sjd.edu.es)

3. PREREQUISITS

Aquesta assignatura no té prerequisits.

4. OBJECTIUS

L'atenció primària és el primer punt d'accés al sistema sanitari per part de la població en què es valora al pacient i es decideix si cal derivació a altres nivells assistencials. En aquest nivell es proporciona atenció aguda i crònica a les persones en totes les etapes de la seva vida, des de la infància fins a la vellesa incloent si precisa l'atenció domiciliària i el final de vida de la persona. Per tant, és d'especial rellevància conèixer l'entorn per establir estratègies d'intervenció comunitària per a millorar la salut general de la població.

Com a infermers i infermeres s'han d'adquirir les competències dins d'un equip multi-disciplinar per tal d'ajudar a la promoció i prevenció de la salut per a empoderar al pacient en el seu procés de salut i malaltia tant aguda com crònica.

5. CRÈDITS

Aquesta assignatura anual té 9 crèdits (4.5 primer semestre + 4.5 segon semestre). Teoria un 25%, treball dirigit 30% i treball autònom 45%. Cada ECTS equival a 25 hores de dedicació de l'estudiant. 25 hores x 9 crèdits = 225 hores de dedicació a l'assignatura.

6. BLOCS TEMÀTICS I ORGANITZACIÓ DE CONTINGUTS

UNITAT TEMÀTICA 1: INTRODUCCIÓ A L'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Tema 1. Tipus de nivells assistencials. Introducció a l'atenció primària. Concepte de promoció i prevenció. Tipus de prevenció. Model poblacional de Kaiser. Plans directors, guies de pràctica clínica i protocols.

Tema 2. Equip multidisciplinari. Funcions i competències infermeres. Prescripció infermera de medicaments i prescripció social. Programes comunitaris.

UNITAT TEMÀTICA 2: PEDIATRIA A L'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Tema 3. Programa del nen sa.

Tema 4 i 5. Vacunació sistemàtica i no sistemàtica. Vacunació a la infància, adolescència i adults. Calendaris vacunals estrangers i pautes de revacunació.

Tema 6. Demanda aguda pediatria (ARES). Cures i vacunes hipo-alergèniques.

UNITAT TEMÀTICA 3: SALUT MENTAL POSITIVA A L'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Tema 7. Salut mental positiva. Programa de suport a la primària (PSP) en salut mental.

UNITAT TEMÀTICA 4: FERIDES DE DIFÍCIL CICATRITZACIÓ

Tema 8. Valoració integral del pacient amb ferida de difícil cicatrització. Concepte TIME.

Tema 9. Úlceres d'extremitat inferior. Definició, diagnòstic i tractament.

UNITAT TEMÀTICA 5: ATENCIÓ A LES PERSONES AMB MALALTIES CRÒNIQUES

Tema 10. Hipertensió arterial (HTA). Mesura de la PA. Valoració infermera. Risc cardiovascular. Mesures preventives i educació als malalts hipertensos.

Tema 11. Dislipèmies. Conceptes bàsics. Diagnòstic. RCV. Educació sanitària.

Tema 12. Insuficiència cardíaca (IC). Conceptes bàsics. Diagnòstic diferencial. Exploracions complementàries. Educació sanitària.

Tema 13. Diabetis mellitus. Conceptes bàsics. Diagnòstic. Prevenció. Exploració del peu diabètic. Exploracions complementàries. Intervencions sobre estils de vida.

Tema 14. Educació diabetològica i objectius terapèutics. Autocontrols i tractament. Protocol d'administració de tires per a diabètics. Compliment terapèutic. Insulinització.

Tema 15. Malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC). Síntomes, diagnòstic, educació sanitària i seguiment. Espirometria i valoració espirometria.

Tema 16. Teràpia inhalatòria. Tipus d'inhaladors. Ensinstrament. Oxigenoteràpia domiciliària. Deshabitució tabàquica.

Tema 17. Anticoagulants orals i heparina. Tècnica. Interpretació. Fàrmacs, pauta i educació sanitària. Stop anticoagulació oral per a proves quirúrgiques.

Tema 18. Deteriorament cognitiu. Cribatge. Proves. Derivació. Seguiment i tractament.

UNITAT TEMÀTICA 6: DEMANDA AGUDA

Tema 19. Concepte demanda aguda. Contracepció d'emergència. Ferida. Cremades.

Tema 20. Molèsties urinàries. Odinofàgia. Síntomes respiratoris de vies altes. Elevació de la pressió arterial.

UNITAT TEMÀTICA 7: ATENCIÓ A LA CRONICITAT AVANÇADA

Tema 21. Malalt fràgil. Servei d'atenció domiciliària (ATDOM). Valoració.

Tema 22. Pacient crònic complex o persona amb necessitats complexes d'atenció (PCC). PIIC. Gestió de casos. Persones amb necessitats d'atenció pal·liativa (amb malalties cròniques avançades i/o pronòstic de vida limitat, MACA). Equips PADES. Final de vida.

SEMINARIS

1r semestre

Seminari 1. Casos consulta pediatria atenció primària.

Seminari 2. Aplicació del calendari vacunal, Interpretació de calendaris vacunals.

Seminari 3. Fàrmacs anti-hipertensius.

2n semestre

Seminari 4. Casos d'atenció i educació sanitària a pacients amb malalties cròniques i agudes a l'atenció primària

Seminari 5. Teràpia inhalatòria

SIMULACIONS

2n semestre

- **Simulació 1.** 3 casos.
  - Consulta HTA, demanda aguda SRVA/Odinofàgia, TAO.

7. ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	% TEMPS PREVIST
PRESENCIAL (a l'aula)	Conèixer la pràctica infermera a l'atenció primària.	Classes plenàries teòriques per part del professor, seminaris, exposició de l'estudiant.	25%
DIRIGIT (fora de l'aula)	Integrar els coneixements adquirits a l'aula. Resoldre i raonar envers diferents situacions plantejades.	Fòrums de debat Lectures recomanades Treballs individuals.	30%
AUTÒNOM (fora de l'aula)	Ampliar els coneixements adquirits a l'aula per tal d'enriquir la pràctica infermera en base a l'evidència científica publicada i actualitzada.	Lectures recomanades Consulta de bases de dades Elaboració de mapes conceptuals.	40%

8. COMPETÈNCIES

BÀSIQUES

Capacitat de recollir i analitzar dades rellevants de la persona, família i/o comunitat per poder establir cures individualitzades de qualitat a l'atenció primària.

GENERALS

Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).

Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

Sostenibilitat (capacitat de valorar l'impacte social i mediambiental d'actuacions en el seu àmbit / capacitat de manifestar visions integrades i sistemàtiques).

Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

ESPECÍFIQUES

2. Prestació i gestió de les cures. 2.1. Prestació de cures. 2.1.1. Valoració. 2.1.1.1. Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física, mental i aspectes socioculturals de la persona i grup.

2.1.1.2. Analitzar, interpretar i documentar les dades obtingudes.

2.1.2. Planificació.

2.1.2.1. Establir prioritats per les cures en col·laboració amb la persona i grup.

2.1.2.2. Identificar els resultats previstos i el temps per aconseguir-los en col·laboració amb la persona i grup.

2.1.2.3. Revisar i documentar el pla de cures en col·laboració amb la persona i grup.

2.1.2.4. Assegurar la continuïtat de les cures per aconseguir els objectius.

2.1.3. Execució.

2.1.3.1. Aplicar de forma efectiva, d'acord al pla previst, les cures infermeres a les persones i grup.

2.1.3.2. Respondre amb efectivitat a situacions imprevistes o ràpidament canviant.

2.1.3.3. Educar a la persona i grup per promoure l'autonomia i el control sobre la seva salut.

2.1.3.4. Utilitzar els recursos de forma efectiva i eficient per promoure cures infermeres d'excel·lència.

2.1.4. Avaluació.

2.1.4.1. Avaluar els progressos realitzats per la consecució dels resultats previstos en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.4.2. Documentar i utilitzar resultats de l'avaluació per modificar el pla de cures.

2.2. Gestió de cures.

2.2.1. Entorn segur.

2.2.1.1. Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i grup.

2.2.2. Pràctica Interdisciplinària.

2.2.2.1. Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per proporcionar cures infermeres integrals.

2.2.2.2. Facilitar la coordinació de les cures per la consecució dels resultats de salut esperats.

2.2.4. Organització de les cures

2.2.4.1. Coordinar, utilitzar i gestionar de forma eficaç i eficient els recursos materials i humans.

2.2.4.2. Fomentar, gestionar i avaluar la introducció d'innovacions i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures.

2.2.4.3. Integrar en la pràctica els protocols i pautes organitzatives i els estàndards professionals.

3. Desenvolupament professional.

3.1. Identificar la importància de la investigació per a l'assoliment dels objectius de salut de la persona i grups.

3.2. Utilitzar les millors evidències científiques disponibles, l'experiència infermera i el respecte pels valors i creences de la persona i grup, al proporcionar i avaluar les cures infermeres.

3.3. Donar suport i contribuir a la investigació en les cures infermeres i de salut en general.

3.4. Prendre part en les activitats de millora de la qualitat.

3.5. Contribuir activament al desenvolupament professional continuat per millorar la pràctica infermera.

3.6. Contribuir al desenvolupament professional d'altres membres de l'equip de salut.

3.7. Utilitzar la pràctica reflexiva per identificar les pròpies capacitats i limitacions professionals i buscar el suport apropiat.

3.8. Aprofitar les oportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de salut.

9. RESULTATS D'APRENTATGE

REFERITS A CONEIXEMENTS

- Descriure els fonaments del nivell primari de salut, elaborant un informe en què s'analitzin les seves principals aportacions a nivell conceptual i organitzatiu.
- Comprendre la importància de la participació de les persones, famílies i grups en el seu procés de salut-malaltia, en el qual es posi de manifest i s'analitzi la participació del grups comunitaris en situacions reals (relació amb aprenentatge i servei).
- Conèixer els principals models del procés d'ensenyament/aprenentatge així com els principis ètics que han de guiar les intervencions educatives, a través de proves cognitives i simulacions.

REFERITS A HABILITATS

- Aplicar els mètodes i procediments necessaris per identificar el problemes de salut més rellevants d'una comunitat.
- Identificar els diferents models explicatius dels determinants de la salut per atendre a les persones en situació de salut/malaltia (atenció domiciliària, nen sa, ancianitat...) mitjançant la realització d'entrevistes simulades i discussió en grup.

- Adquirir l'habilitat per aplicar tècniques didàctiques individuals i grupals i per a dissenyar material educatiu adaptat a la població objecte d'intervenció i als objectes mitjançant treballs dirigits de disseny de material educatiu i de l'aplicació de tècniques didàctiques simulades mitjançant rol playing.
- Identificar els factors relacionats amb la salut i els problemes de l'entorn que afecten als individus que integren una comunitat.

REFERITS A ACTITUDS, VALORS I NORMES

- Comprendre les funcions i activitats d'infermeria de salut pública i comunitària, desenvolupant una actitud cooperativa amb l'equip d'atenció primària de salut, aplicant-lo a situacions concretes (casos).
- Conèixer els principals models del procés d'ensenyament/aprenentatge així com els principis ètics que han de guiar les intervencions educatives, a través de proves cognitives i simulacions.

10. AVALUACIÓ

El conjunt de totes les activitats d'avaluació s'agruparan en els blocs avaluatius que es detallen a la taula següent juntament amb la seva ponderació a la nota final de l'assignatura, tant en avaluació **CONTINUA com ÚNICA**.

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ		% NOTA FINAL CONTÍNUA	% NOTA FINAL ÚNICA
BLOC 1 **	2 Exàmens parcials (30% cada prova)	60%	60%
BLOC 2	Seminaris ***	30%	40% *
	Simulacions ****	10%	

*Totes les proves avaluatives es realitzen/entreguen el mateix dia de la prova de coneixements.

Els criteris d'avaluació **contínua i única** són:

- Els que s'estableixen al document de "**CRITERIS D'AVAUACIÓ DE LES ASSIGNATURES DEL GRAU D'INFERMERIA DEL CAMPUS DOCENT DE SANT JOAN DE DÉU**" (Veure Aula Moodle secretaria i Aula Moodle de l'assignatura)
- Per poder obtenir la nota final de l'assignatura, els dos blocs de l'avaluació continuada han d'estar tots aprovats (mínim de 5/10).
- La nota del bloc 1** és la mitjana dels dos exàmens parcials essent requisit imprescindible obtenir una nota mínima de 4,5 en cada un d'ells.
- En cas de suspendre el bloc 1 cal reavaluar l'examen/s parcial/s amb una nota inferior a 5.

- Pel que fa al bloc 2 de seminaris ^{***}, hi ha 5 seminaris a l'assignatura, que puntuen diferent cadascun d'ells per l'assistència i participació activa en l'activitat presencial i no presencial que suposen. La no assistència o no implicació comportarà un 0 al seminari en qüestió.
- No seran reavaluables el seminari 1, seminari 2 i el seminari 5.
- Els seminaris 3 i 4 son reavaluables i indispensables dins el bloc de seminaris.
- La nota dels seminaris serà la mitjana d'aquests sempre que la nota del seminari 3 i del seminari 4 sigui superior a 4.5 i la mitjana dels dos sigui igual o superior a 5. Si el seminari 3 i/o 4 no obtenen una nota superior a 4.5 s'hauran de reavaluar.

11. REFERÈNCIES

REFERÈNCIES OBLIGATÒRIES

- Referències bibliogràfiques especificades a les presentacions a l'aula (plenàries).

REFERÈNCIES RECOMANADES

- Aguilar, MJ. (2001). La Participación comunitaria en salud : ¿mito o realidad? Evaluación de experiencias en Atención Primaria.
- Serrano, MI. (1990). Educación para la salud y participación comunitaria: una perspectiva metodológica.
- Bayon Cabeza M, Pérez Rivas FJ, Zamora Sarabia Alde las Heras Mosteiro J, Becerril Rojas B, y Rodriguez Barrientos R. Control del Paciente Diabético en Atención Primaria: Influencia de Cartera de Servicios y otros factores. Aten Primaria. 2020;52(9):617-626
- C. Brotons Cuixart et al. Recomendaciones preventivas cardiovasculares. Actualización PAPPS 2020. Atención Primaria 2020;52(52):5-31
- Pautes per a l'harmonització del tractament farmacològic de la diabetis mellitus tipus 2. Consell Assessor de Medicació de l'Atenció Primària i Comunitària i Atenció Especialitzada Programa d'harmonització farmacoterapèutica. Àrea del Medicament Versió 3 Versió del 21 d'abril de 2021. Patxi Ezkurra Loiola Fundación redGEDPS. "Guia de la Diabetis Tipus 2". 2016
- Recomendaciones preventivas cardiovasculares. Actualización PAPPS 2020. Atención Primaria 2020;52(52):5-31
- Recomendaciones sobre el estilo de vida, Atención Primaria, Volume 52, Supplement 2, 2020, Pages 32-43
- Organización Mundial de la Salud. (2019). Plan de acción mundial sobre actividad física 2018- 2030: personas más activas para un mundo más sano. Organización Mundial de la Salud. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/327897>.
- Licencia: CC BY-NC-SA 3.0 IGO 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension. The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Society of Hypertension (ESH) . European Heart Journal (2018) 39, 3021–3104. Rev Esp Cardiol. 2019;72(2):160.e1-e78
- Rodrigo Córdoba García, Francisco Camaralles Guillem, Elena Muñoz Seco, Juana M. Gómez Puente, Joaquín San José Arango, Jose Ignacio Ramírez Manent, Carlos Martín Cantera, María del Campo

Giménez, Juan Revenga Frauca, Grupo de expertos del PAPPS. Recomendaciones sobre el estilo de vida, Atención Primaria, Volume 52, Supplement 2, 2020, Pages 32-43

- Coll G., Dalfó A., de la Figuera M. et al. Hipertensió arterial. Guies de pràctica clínica. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Català de la Salut; 2012. Disponible a: <https://scientiasalut.gencat.cat/handle/11351/4540.2>
- ESC, ESH. Grup de Treball de l'European Society of Cardiology (ESC) i l'European Society of Hypertension (ESH) sobre el diagnòstic i tractament de la hipertensió arterial. «Guía ESC/ESH 2018 sobre el diagnóstico y tratamiento de la hipertensión arterial», Rev Esp Cardiol. Vol. 72, núm. 2, pàgines 160.e1-e78; 2019.
- Membres del Grup de Treball en HTA de la CAMFiC. Guia pràctica d'hipertensió arterial per a l'atenció primària. Barcelona: CAMFiC, Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària; 2011.